

ПОЛІТИКА ЗАХИСТУ ДІТЕЙ ТА ВРАЗЛИВИХ ОСІБ

Міжнародна благодійна фундація «Іскра Надії»

ЗАХИСТ ВІД НАСИЛЬСТВА ТА ЕКСПЛУАТАЦІЇ

1. ВСТУП ТА ПРАВОВА ОСНОВА

Міжнародна благодійна фундація «Іскра Надії» (далі – Фундація) ухвалює цю Політику захисту дітей та вразливих осіб як документ, що виражає наше зобов'язання створювати середовище, вільне від насильства, зловживань та експлуатації. Ми переконані, що кожна людина – незалежно від віку, статі, життєвої ситуації чи соціального статусу – має право на гідність, повагу та безпеку.

Політика розроблена на основі міжнародних стандартів захисту дітей та дорослих, зокрема Конвенції ООН про права дитини 1989 р., Керівних принципів запобігання сексуальній експлуатації та зловживанням (PSEA), а також *Minimum Standards for Child Protection in Humanitarian Action*, а також найкращих практик гуманітарних організацій. Документ також враховує ключові європейські інструменти, включаючи Конвенцію Ради Європи про захист дітей від сексуальної експлуатації (так звана Лансаротська конвенція).

Ця Політика адаптована до правового контексту України, зокрема до Законів України «Про охорону дитинства», «Про запобігання домашньому насильству», «Про засади соціальної політики» та «Про захист персональних даних». Вона має на меті не лише відповідність правовим вимогам, але й зміцнення культури безпеки.

2. ВИЗНАЧЕННЯ ТА СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ

Дитиною вважається особа, яка не досягла 18-річного віку, незалежно від національного законодавства щодо повноліття.

Вразлива особа – доросла людина, яка наражається на ризик насильства або нехтування через вік, інвалідність, хворобу, бідність, пережиту війну або інші складні життєві обставини.

Політика стосується всіх осіб, пов'язаних з діяльністю *Фундації*: працівників, волонтерів, стажерів, партнерів, консультантів, гостей та інших осіб, залучених до реалізації її завдань.

3. МЕТА ПОЛІТИКИ

Фундація визнає право кожної дитини та кожної вразливої особи на захист – незалежно від статі, віку, етнічного походження, мови, релігії, культури, соціального статусу, здоров'я чи інвалідності.

Метою цієї Політики є закріплення та зміцнення культури захисту, яка оберігає дітей і вразливих дорослих від будь-яких форм насильства, зловживань та експлуатації. *Фундація* прагне бути безпечним і підтримуючим середовищем, у якому поважаються й захищаються права кожної людини.

Фундація бере до уваги дисбаланс влади, який природно існує у відносинах з дітьми та вразливими особами, і зобов'язується вживати запобіжних заходів та формувати безпечне середовище. Через цю політику ми проголошуємо:

- активну профілактику ризиків зловживань та експлуатації,
- впровадження прозорих і безпечних процедур,
- захист осіб, які перебувають у зоні ризику,
- сприяння відповідальній та поважній поведінці у всіх аспектах діяльності організації.

Фундація прагне створити та підтримувати робоче середовище і надання послуг, які відповідають її ключовим цінностям та виключають будь-які форми насильства, експлуатації чи зневаги.

4. ПРИНЦИПИ ЗАХИСТУ ТА ПОВЕДІНКИ

Фундація зобов'язується захищати дітей та вразливих осіб від усіх форм насильства, зловживань та експлуатації. У зв'язку з цим вона запроваджує нульову толерантність до будь-якої поведінки, яка порушує гідність та безпеку осіб, які перебувають під її опікою або користуються її послугами.

Ця Політика діє завжди і всюди – незалежно від місця, часу, характеру ситуації чи контексту. Вона застосовується як під час виконання обов’язків, так і у позаробочий час, вдома, під час відпусток, службових відряджень, як в Україні, так і за кордоном.

Зокрема, забороняється:

- участь у будь-якій сексуальній діяльності з дітьми (особами до 18 років), незалежно від місцевих норм щодо віку згоди; помилкове уявлення про вік не є виправданням;
- завдання фізичної або емоційної шкоди дітям чи вразливим особам;
- використання грошей, послуг, праці, товарів або будь-якого іншого впливу з метою отримання сексуальних послуг чи зловживань;
- приниження, зневага, дискримінація або експлуатація дітей, жінок або вразливих осіб – вербально, фізично, психологічно, цифрово або структурно;
- зловживання посадовими повноваженнями, довірою або статусом для отримання вигод, привілеїв або винагород;
- участь у будь-якій формі торгівлі людьми – у тому числі примусовій праці, торгівлі дітьми, сексуальній експлуатації, рабстві або незаконному позбавленні волі;
- встановлення залежних або маніпулятивних відносин, особливо у контексті нерівності влади.

У тому ж дусі *Фундація* категорично не схвалює встановлення сексуальних відносин з особами, які отримують допомогу або послуги організації, через дисбаланс влади, що може призвести до експлуатації – як фактичної, так і сприйманої. Такі дії суперечать етичним принципам організації та міжнародним стандартам захисту, підриваючи довіру до організації та її моральну цілісність.

Зобов’язання щодо захисту поширюється на всіх осіб, які діють від імені організації: працівників, волонтерів, консультантів, партнерів, підрядників та субпідрядників – незалежно від форми зайнятості чи співпраці.

5. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОВІДОМЛЕННЯ

Усі працівники, волонтери, консультанти, партнери та інші співробітники *Фундації* мають правовий та моральний обов’язок негайно повідомляти про будь-які підозри,

побоювання або інформацію щодо випадків насильства, експлуатації чи зловживань щодо дітей або вразливих осіб.

Бездіяльність або приховування такої інформації може призвести до подальших страждань жертви та наражає *Фундацію* на правову та репутаційну відповідальність. Це також є порушенням цієї Політики та *Етичного кодексу*, що тягне за собою дисциплінарні наслідки, включаючи припинення співпраці.

Обов'язок повідомлення також поширюється на випадки порушень з боку працівників інших організацій, партнерів, підрядників або установ, що співпрацюють з *Фундацією* – як у спільних проектах, так і при індивідуальній роботі з бенефіціарами.

Фундація забезпечує чіткі й доступні процедури повідомлення, які відповідають українській практиці та визнаним міжнародним стандартам. Це включає захист особи, яка повідомляє, анонімність та кілька каналів передачі інформації (усно, письмово, онлайн).

Кожна особа, пов'язана з *Фундацією*, зобов'язана діяти добросовісно та з турботою про безпеку, здоров'я і гідність осіб, якими опікується організація.

6. ПРОФІЛАКТИЧНІ ЗАХОДИ

Фундація впроваджує профілактичні заходи з метою захисту дітей та вразливих осіб від насильства, зловживань та експлуатації. Для цього вона користується як правовими та організаційними інструментами, так і етичними принципами та гуманітарними цінностями.

Захист починається з превенції. Тому *Фундація* впроваджує:

- **Безпечний набір персоналу** – особи, які працевлаштовуються або приймаються на волонтерство, перевіряються на предмет досвіду, рекомендацій та відповідності цінностям *Фундації*;
- **Вступні та регулярні навчання** – усі члени команди проходять тренінги з питань цієї Політики, *Етичного кодексу* та процедур повідомлення. Метою є також підвищення рівня особистої відповідальності та формування культури «нульової толерантності до насильства»;

- **Політика обмеженого контакту** – забороняються ситуації, які можуть призвести до ризику зловживань (наприклад, перебування дорослого з дитиною наодинці);
- **Підписання Етичного кодексу** – кожен працівник та волонтер підписує документ про зобов'язання дотримуватись етичних норм і принципів захисту;
- **Вимога про довідку про несудимість** – у випадках прямої роботи з дітьми або вразливими дорослими *Фундація* може вимагати відповідний документ, згідно з чинним законодавством України;
- **Форму підтвердження** – кожна особа, пов'язана з *Фундацією*, підписує форму, якою засвідчує ознайомлення та згоду з політиками захисту, включаючи цю Політику та *Етичний кодекс*;
- **Постійний моніторинг і оцінювання** – політика регулярно переглядається і оновлюється відповідно до змін у законодавстві та потреб організації.

7. ЗАХИСТ ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ

Фундація розглядає безпеку персональних даних як невід'ємну частину політики захисту. Дані осіб, які перебувають під опікою, обробляються відповідно до законодавства України та внутрішніх регламентів *Фундації*.

Доступ до персональних даних мають лише уповноважені особи у межах виконання своїх службових обов'язків. Особи, чиї дані обробляються, мають право на доступ, виправлення, обмеження обробки та інші права, передбачені чинним законодавством України.

У разі співпраці з партнерами з-за кордону – як з країн ЄС, так і з інших держав – *Фундація* керується міжнародно визнаними стандартами захисту даних щодо конфіденційності та транскордонного обміну інформацією.

8. ІНТЕРВЕНЦІЙНІ ДІЇ

Фундація дотримується прозорих процедур реагування у випадках порушення політики захисту, які включають:

- реєстрацію та перевірку повідомлень,
- співпрацю з органами, відповідальними за захист дітей та дорослих,
- вжиття заходів захисту без зволікань,

- надання підтримки постраждалим особам.

9. ВПРОВАДЖЕННЯ, ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ І НАГЛЯД

За впровадження цієї Політики відповідає Директор *Фундації* або призначений *Координатор із захисту*. Політика підлягає систематичному моніторингу та оновленню не рідше одного разу на два роки. *Фундація* також проводить внутрішні тренінги та оцінювання ефективності механізмів захисту.

10. ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ

Фундація розглядає захист дітей та вразливих дорослих як свій моральний обов'язок і фундаментальний вимір благодійної діяльності. Тому вона зобов'язується постійно вдосконалювати політики, процедури та організаційну культуру, щоб кожна особа, яка контактує з *Фундацією*, почувалася у безпеці, поважаною та підтриманою.